

## Nasıl Bir Anayasa?..

Türkiye çok uzun yıllardan beri ne yazık ki hep darbe anayasalarıyla yönetildi. Bu darbe anayasaları, o sıradaki darbenin ruh haline göre şekillendi. Tabii her seferinde askerin iktidar üzerindeki ağırlığını artıracak hükümler de eklenerek bugünlere gelindi.

AKP, Meclis'teki çoğunluğuyla yeni bir anayasa yapmak üzere harekete geçti. Aslında Meclis'te üçte iki çoğunluğa sahip değiller, ancak konuyu referanduma taşıyarak sonuç alabilirler.

\*\*\*

Önce şu noktada anlaşalım: Türkiye'nin 1982 Anayasası'ndan kurtulması gerekiyor. Çünkü bu anayasaya yön veren temel ilke, otoriter bir yönetim hedefidir. 12 Eylül cuntası, Türkiye'yi en sert şekilde yönetecek bir anlayışla anayasanın hazırlanmasına öncülük etti. Anayasal kurumlar da benzer şekilde merkezi otoritenin gözetimi altına alınmaya ve hareket alanları sınırlandırılmaya çalışıldı.

Türkiye, Avrupa Birliği üyeliğini önüne hedef olarak koyduğu için, zaten birlik görüşmelerinde 1982 otoriter anayasası hep bir yerlerinden değiştirilmek zorunda kalıyor. Her uyum yasası, anayasanın bazı hükümleriyle çelişiyor.

Tabii Avrupa Birliği sürecinden de önemli olan, ülkemizin özgürlükçü yönetim hedefidir. Türkiye'nin, demokrasiyi içine sindirmiş, çoksesliliği, farklılıkları bir zenginlik olarak gören ve buna uygun hukuk anlayışının yansması olan bir anayasaya acilen ihtiyacı var.

\*\*\*

Böyle bir anayasanın katılımcı yöntemlerle hazırlanması çok önemli. Toplumun değişik siyasi eğilimleri, sivil toplum kuruluşları, siyasi partileri bu anayasanın hazırlıklarına mutlaka katılmalıdır. AKP hükümeti yeni anayasa taslağının hazırlanmasını oldubittiye getirmemelidir.

Tabii bu sürece muhalefetin katılımı da önemlidir. Geçen yıllarda kamplaşmayı amaçlayan bir siyaset tarzı egemen oldu. Kamplaşma karşılıklı olarak birbirini dinlememe üzerinden tırmandırıldı. Anayasanın hazırlanması süreci içinde de benzer bir tehlike önümüzde duruyor.

Hatta şimdiden bu gerginlik tırmandırılmak isteniyor bile denebilir. Anayasa taslağının hazırlanmasına katkıda bulunan bazı isimlerin ağzından çıkan birkaç cümle geçen günlerde ortalığı karıştırmaya yetti.

\*\*\*

Bazı çevreler, Atatürkçülük ve laiklik konusunda ciddi endişeler içinde olduğu için basına yansıyan düşüncelere tepki gösterdiler. Bu nedenle hazırlanan taslak konusunda belli bir güvensizlik içinde olduklarını ifade eden bir tutum içine girdiler.

Tabii henüz ortada resmi bir taslak yok. O taslağı görünce tartışma daha anlamlı hale gelecek. Hükümetin de muhalefetin de bu konuya iyi niyetle yaklaşmaları gerekiyor. Bunu da bir siyasi gerginlik konusu haline dönüştürmemeye özen göstermeliler.

\*\*\*

Türkiye'nin yeni ve evrensel demokratik ölçütlere uygun bir anayasaya ihtiyacı olduğunu kabul etmeliyiz. Bu andan itibaren özellikle muhalefetin bu anayasanın daha özgürlükçü ve uluslararası hukuk ölçütlerine uygun hale gelmesi için sürece müdahil olması önem kazanıyor.

"İstemezük" diyerek bu sürecin dışında kalmanın bir yararı olduğunu düşünmüyorum. Sürece, başta

muhalefet olmak üzere toplumun bütün kesimleri istekle ve etkin bir şekilde katılmalılar. Hükümet de bunun mekanizmaları hazır etmeli. İyi niyetini ve demokrasi ve çokseslilik eğilimini göstermeli, bu konuda ikna edici olmalı.

\*\*\*

Anayasanın hazırlanması çok ciddi bir iş. Belki de önümüzdeki uzun yılları etkileyecek bir yeniden yapılanmanın ilk temel taşları bu anayasa hazırlığı sırasında atılacak.

Ülkemizdeki bütün kurumların sivilleşmeye, katılımcı bir yönetim tarzına adapte olmaları gerekiyor. 1982 Anayasası, tam tersine, yukarıdan aşağıya bütün anayasal kurumları militarist ve otoriter bir anlayış içinde örgütlemiş ve toplumsal katılımın ve uzlaşmanın yollarını tıkamıştı.

\*\*\*

Yeni anayasanın yasaçılığını aşarak katılımcı bir ruha kavuşturulması görevi önümüzde duruyor. Tartışmaya siyah ve beyaz ekseninden girmek yerine, "*olumlu katkılar*" da bulunmak amacıyla katılmanın yararı olduğuna inanıyorum.

Hükümetin de bu konuda inandırıcı olması, katılım yöntemlerini geliştirmesi ve güven vermesi önem kazanıyor.

-- eHaberci --

-- Gizle --